

Σπύρου Μαντζαβίνου

«Ένα κεραμίδι στο κεφάλι»

«Είσαι σίγουρος για αυτό;» ρωτάει κάποιος εναγωνίως έναν φίλο του. «είσαι σίγουρος πως έτσι θα κυλήσουν τα πράγματα, πως όλα θα πάνε καλά;». Ο φίλος τότε πάντοτε ανοίγει τα χέρια του και τον κοιτάζει με βλέμμα ανήμπορο και φρύδια σηκωμένα. «Για τίποτα δεν είμαι εντελώς σίγουρος», του απαντά. «Ούτε καν για το ότι αύριο θα ζω· μπορεί τώρα που μιλάμε να πέσει ένα κεραμίδι στο κεφάλι μου». Και τότε ακριβώς τελειώνει η κουβέντα. Γιατί καμία αντίσταση δεν μπορεί να προβληθεί μπροστά στο θανατηφόρο κεραμίδι. Οι αμέσως πριν πειστικότερες ερωτήσεις που εκλιπαρούν για παρηγόριες στον αγχώδη φίλο που θέλει να ησυχάσει εν όψει του αβέβαιου μέλλοντος γονατίζουν άτομες και κατά κράτος νικημένες από τούτο το έσχατο επιχείρημα. Αληθινά ακαταμάχητα τα κεραμίδια.

Κι όμως η φράση που αφορά τέτοιους γελοιοδέστατους θανάτους βρίσκεται ασυναίσθητα στο στόμα όλων, αλλά

κανείς δεν είναι διατεθειμένος να προσέξει μην γίνει πραγματικότητα. Κανείς ποτέ δεν προχωρά με το κεφάλι του ψηλά· κανείς ποτέ δεν έκανε μια βόλτα κρατώντας το βλέμμα του στον ουρανό. Άντε κάποιος να βαδίζει κοιτάζοντας χάμω -ιδίως όσοι είναι από χωριό και έχουν συνηθίσει να προσέχουν να μην τσαλαπατήσουν μαρούλια, πατάτες και άλλα ζαρζαβατικά, αλλά ακόμη, οι στεναχωρημένοι και οι νευρικοί που μόνο να περπατούν τους νοιάζει για να μην σκέφτονται και χαίρονται να θαυμάζουν τα συνεχώς κινούμενα πόδια τους-. Οι περισσότεροι πάντως κοιτάζουνε μόνο μπροστά τους και παραμένουν έτσι εκτεθειμένοι σε παντός είδους ετοιμόρροπα κεραμίδια που είναι πάντοτε έτοιμα να ξεγλιστρήσουν και πραγματοποιώντας μια καθ' όλα παράτολμη ελεύθερη πτώση να προσγειωθούν στα ευαίσθητα κεφάλια τους. Και παρότι η Ιστορία προειδοποιεί, κανείς δεν κάθεται να την ακούσει· γιατί τί άλλο να σου πει η Ιστορία όταν έχει με άσβηστη μελάνη καταγράψει πως οι ελπίδες ολόκληρου του γένους σου σβήστηκαν από ένα μόνο κεραμίδι; Γιατί ποιος άλλους άναμεσα τους Έλληνες θα μπορούσε να αντισταθεί στην επεκτατική πολεμική μηχανή των Ρωμαίων εκτός του Πύρρου; Αλλά μια γριά μάνα από το Άργος είχε διαφορετική άποψη. Όταν είδε τον στρατιώτη γιο της να κινδυνεύει από αυτόν σε κάποια οδομαχία, εκσφενδόνισε στο κεφάλι του βασιλιά της Ηπείρου ένα κεραμίδι με τρομακτικά για την ελληνική ιστορία αποτελέσματα. Και αν η ταπεινή πήλινη πλάκα δεν ντράπηκε να στείλει τον μεγάλο στρατηλάτη, να είσαι σίγουρος πως για το κεφαλάκι σου δεν θα κάνει την παραμικρή εξαίρεση. Μήπως εδώ που τα λέμε, από τον θάνατο του Πύρρου έλκει την καταγωγή της η εν λόγω στερεότυπη φράση; Εξάλλου τα κεραμίδια θεωρούνται ελληνική εφεύρεση. Κι έφθασαν να συμβολίζουν με τον καλύτερο τρόπο το «*άστάθμητον τοῦ μέλλοντος*» και το «*ἤτοι μὲν πρῶτιστα χάος ἐγένετο*», επίσης ελληνικές εφευρέσεις.

Κάποιος βέβαια θα βρεθεί να μου αντιτείνει πως κεραμίδια στην πόλη σπανίζουν, αλλά η αλήθεια είναι πως γλάστρες, τούβλα και άλλοι τέτοιοι δολοφόνοι θα μπορούσαν εύκολα να πάρουν την θέση τους χωρίς το νόημα της φράσης -και του κινδύνου- να αλλάξει στο παραμικρό. Εγώ πάντως τελευταία προσέχω πολύ κάτω από τί περπατάω. Αποφεύγω μετά μανίας μαρκίζες και άλλες πινακίδες που θα μπορούσαν με ευκολία να κόψουν το κεφάλι μου στη μέση σαν καρπούζι· τα ρολά του μετρό έτοιμα να κλείσουν πέφτοντας επάνω στον λαιμό μου είναι οι χειρότεροι εχθροί μου και όσον αφορά

στις σκαλωσιές, είμαστε από μακριά κι αγαπημένοι. Γιατί τώρα πια που η ευτυχία μου εξαρτάται εν πολλοίς από εκείνη και οι φίλοι μου εκφράζονται για την πορεία της μεταξύ μας σχέσης με σχετική αισιοδοξία (πλην ενός κεραμιδιού), δεν με παίρνει τώρα να αποχαιρετήσω για κανέναν λόγο τα εγκόσμια· γνωρίζω πως έτσι κι αλλιώς θα δεν θα άντεχα αν μου ἔρχόταν από κείνη καμία ξαφνική κεραμίδα.

16.06.2020